

EXPLORAREA BIBLIOTECII CA SPAȚIU INFOCULTURAL: REALITĂȚI ȘI PERSPECTIVE

*Diana UNGUREANU,
șef oficiu, Biblioteca Centrală;
Cristina ROGALNICOV,
bibliotecar, Biblioteca Centrală*

Abstract

This communication deals with the guidelines that were took by the biblio-media in the relation of the public with the library, in the light of realities and perspectives, connecting them to the specific case of the Central Library. There was noted a succesion of advantages, disadvantages, remarkable successes and inadequacies to which we must work and/or are working yet. In addition to traditional activities, there were analyzed innovations, i.e. forms of activity involving innovative elements, such as reading campaigns, flashmobs, creative diversity in the design of the halls for activities, promoting library services and resources, interactive cast and post-event stage, emphasis being placed on the description of the mode of interaction of the youth with the library. Later, there was continued with the demonstration of greater benefit of the Central Library – partnerships, by addressing the full range of activities that were conducted in partnership with the library of Lavena and Italian Embassy in Chișinău, and by presenting the most important collaborations of international order, the result of which was the opening in the Central Library of the English Book Hall.

Key-words: *institution, info-documentary, publics, Central Library, services, cultural activities, information, innovation, youth, English book, partnership.*

* * *

Contextul, necesitatea și orientarea activităților în bibliotecile contemporane

Biblioteca este cunoscută drept una din instituțiile cu un impact infocultural major asupra populației, fapt demonstrat printr-o serie de sondaje ce au fost realizate la nivel național și internațional. Dar nu

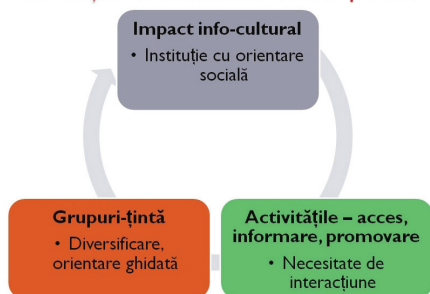
de sondaje voi vorbi acum, ci de orientările pe care le-a luat bibliomedia în relația publicului cu biblioteca. Or, aici evoluția realităților și perspectivelor prezintă un interes deosebit.

Pentru început, este esențial de specificat un lucru important: orice instituție infodocumentară se racordează la tendințele și necesitățile societății contemporane, pe scurt – este vorba de o sincronizare la diverse nivele. Biblioteca dispune de un fond vast de cărți și alte articole și servicii informaționale, iar acestea nu pot fi valorificate decât prin utilizatori. De aici a apărut necesitatea acută de interacțiune a publicului cu fondul infocultural și documentar, prin prisma căruia se codifică scopul activităților publice ce se organizează în cadrul bibliotecilor.

Așadar, activitățile de informare și documentare sunt, în primă instanță, un mijloc de materializare a relației dintre public și bibliotecă. Prin ele se facilitează accesul ghidat spre acoperirea necesităților informaționale și culturale specifice fiecărui individ sau grup de utilizatori. După componenta de acces, partea a doua a acestui proces se fundamentează pe interacțiune, care se implică în diversificarea adecvată a activității per ansamblu și orientarea ei favorabilă pentru grupul-țintă. De regulă, grupurile-țintă cuprind persoane încadrate în toată varietatea de vârste și de scopuri, ultimele fiind mai simplu de detectat în cazul în care se ține cont de tendințele și domeniile de orientare contemporane.

Așadar, strategiile de organizare a unei activități includ în mod obligatoriu nu nu

Contextul, necesitatea și orientarea activităților în bibliotecile contemporane

mai planificare titulară și invitați speciali, care să „ne ușureze munca de promovare a bibliotecii”. Procesul trebuie privit în ansamblul lui: începând cu scopul și obiectivele specifice, racordate la grupul-țintă, stabilirea fiecărei etape de pregătire și desfășurare a evenimentului propriu-zis, în care sunt incluse informații esențiale, eficiente, interesante și, înainte de toate, actuale. Nu trebuie uitată dominanta interactivă și etapa post-eveniment, componente ce pot fi uneori neglijate.

Biblioteca Centrală – noi experiențe de activitate

Racordând cele relatate anterior la Biblioteca Centrală, care a fost redeschisă anul trecut, putem observa o serie de avantaje, dezavantaje, succese remarcabile și carențe la care trebuie să se lucreze și / sau se lucrează încă. Pe de altă parte, trebuie să recunoaștem că progresul rapid pe care l-a cunoscut Biblioteca Centrală după redeschidere este incontestabil. Toate neajunsurile pe care le-am atestat au fost acoperite (pe lângă activitățile tradiționale) de inovațiile de bibliotecă, precum campaniile de lectură, sensibilizarea publică prin flashmoburi, diversitatea creativă în amenajarea sălilor pentru activități, activități de promovare a resurselor și serviciilor de bibliotecă, cadrul interactiv al oricăror activități ce s-au desfășurat în sălile destinate acestora etc.

Ce însemnătate au acestea? Să începem cu faptul că Biblioteca Centrală și-a reorientat și redistribuit activitățile după grupurile-țintă și modul de implicare a acestora în cadrul diferitor tipuri de activități. Astfel, s-a distribuit o parte mai mare din activitățile tradiționale, precum lansări de carte, conferințe, mese rotunde, medalioane artistice etc. celor care au o vârstă mai înaintată și o compatibilitate mai mare cu această categorie de activități. Pe de altă parte, tinerii au o tendință mai mare de a se integra în discuții și dezbateri publice, flashmoburi, campanii de promovare a cărții și, implicit, a lecturii, șezători și alte activități care au pătruns recent în sistemul de activități de bibliotecă. Această distribuție a venit, evident, din feedback-urile primite de la participanți și din predilecția și potențialul de inițiativă al fiecărui grup pentru tipul de activitate asociat.

Totuși, pretindem să descriem în continuare modul de interacțiune a tinerilor cu biblioteca, deci implicit activitățile inovatoare, mai ales dat fiind faptul că cele tradiționale cunosc o largă întrebuințare în toate bibliotecile, iar procesul de desfășurare al acestora este bine cunoscut.

Deși de departe nu par a fi biblioinovații, totuși această formă de activitate implică multe elemente inovatoare – de la decor și adaptarea spațiului până la modul ingenios de abordare pe care îl aduc tinerii în bibliotecă. V-ați gândit vreodată să organizați o dezbatere publică ce va simula procesele de la Curtea Europeană de Justiție? Ba mai mult, să vedeți o sală amenajată exact după standardul spațial al acesteia și niște judecători / jurați, avocați, procurori etc. care să fie îmbrăcați și echipați cu toate cele necesare pentru o ședință de judecată? Sau v-ați imaginat o discuție și dezbatere care să ia forma unui târg intercultural? Sau și mai bine, discuțiile să aibă loc pe marginea unui podium de modă improvizat chiar

în sala de bibliotecă? Și acestea sunt doar câteva din mulțimea de exemple pe care le putem aduce și care s-au întâmplat „pe viu” în incinta Bibliotecii Centrale. Or, în aceste cazuri, ne dăm foarte bine seama că inovația pătrunde prin componente inovatoare specifice și care schimbă radical viziunile și abordările comune ale unor concepte, în acest caz, al conceptului de discuție / dezbateră.

Campaniile de lectură în ansamblul lor se definesc prin ample activități de re poziționare în topul tendințelor a cărții și, prin ele, a dezvoltării personale și comunitare. Aceasta este implicit o acțiune care se desfășoară în și în afara spațiului instituțional, deseori intersectându-se cu diverse alte campanii de aceeași natură. Modelul care ne-a suscitât la această idee a fost campania *Citesc, deci sunt sexy*, preluându-se doar conceptul tipologiei de activitate, însă adaptându-se în mod specific la circumstanțele, condițiile și resursele de care dispunea la acel moment Biblioteca Centrală. De menționat un fapt – campania *Eu citesc! Dar TU citești? Biblioteca Municipală te invită la lectură!* (deși în fază experimentală) a avut un ecou colosal, ceea ce, în perspectivă, s-ar putea să dea naștere unui nou proiect de promovare a tot ceea ce înseamnă resurse de bibliotecă destinate utilizatorilor.

Una din inovațiile de bibliotecă ce a atras mulți tineri și i-a mobilizat spre lectură și promovarea ei este flashmobul inițiat de echipa BC, care a preluat genericul campaniei demarate cu același scop – *Eu citesc! Dar TU citești?...* Partea cea mai incitantă a fost impactul exploziv care s-a împărsădit viral în toată comunitatea chișinăuiană și a avut un succes enorm. Vorbind la modul practic, acest flashmob a adus cititori fideli și comunități de tineri interesate să exploreze spațiul bibliotecii în sens informativ-cultural, fapt care a generat valuri de utilizatori noi, care frecventează

regulat instituția noastră având același obiectiv.

De aici au pornit alte activități inovative cu tinerii, care au avut mereu inițiative rebele de a sparge tiparele activităților tradiționale și de a transforma evenimentele în adevărate sărbători. Aici se includ și acele șezători culturale, la care participanții aduceau vedete, specialiști în anumite domenii, recitaluri muzicale, semințe de proiecte inedite și atmosferă caldă, la care fiecare din cei prezenți lua parte și se bucura din plin prin faptul că oferea și primea în schimb energie pozitivă. Acest tip de activitate este desfășurat cel mai adesea de către tinerii de la „Changemakers Club”, iar cele mai cunoscute sunt șezătorile din preajma sărbătorilor „Limba Noastră” și Ziua Independenței RM, a Zilei mondiale împotriva suicidului (10 septembrie), dar mai ales cele din ajunul sărbătorilor de iarnă.

Odată ce unul din obiectivele dominante se orientează spre tineri, implicarea acestora în cadrul activităților ce se desfășoară zi de zi la Biblioteca Centrală deschid largi perspective de redescoperire a unui potențial inovator care să țină biblioteca pe poziții de top în tendințele sociale.

Parteneriatele și importanța lor în desfășurarea unei activități

În continuarea celor spuse mai sus, vom evidenția cel mai mare avantaj pe care îl are Biblioteca Centrală – parteneriatele. Cu ajutorul partenerilor au fost lansate diverse cluburi, cele mai multe fiind orientate spre lectură și antreprenariat („Gaudeamus”, „LeaderSHE” etc.), care se află în topul tendințelor sociale, iar alte cluburi și-au găsit un loc favorabil pentru a-și desfășura activitatea – Clubul oratorilor, „Chișinău Toastmasters Club”, „Changemakers Club” ș.a., consolidând imaginea profesională a instituției noastre.

Parteneriatele deschid noi perspective de (auto)realizare, cu beneficii bilaterale. Prin activitățile organizate în cadrul cola-

borărilor s-a observat tendința de dinamizare a publicului, astfel încât evenimentele au concentrat o pondere mai mare de audiență decât în activitățile obișnuite. Consider, în acest sens, că avantajul unui parteneriat este ușor de observat și poate fi folosit (ba a fost chiar) foarte abil și facil în atingerea scopului bibliotecii.

Printre cele mai importante parteneriate le putem menționa pe cele de nivel național – cu AIESEC, „Alumni”, ADC, Clubul oratorilor etc., iar din cele internaționale – parteneriatul cu Biblioteca publică din Lavena, precum și cel cu AO „Moldova AID” (președinte Elena Dragalin), care au avut rezultate multiple, de proporții și pe termen lung, cu implicarea activă a ambasadelor respective – cea a Italiei și cea a SUA.

Colaborări de ordin internațional: Biblioteca din Lavena

Aici vom aborda succint ansamblul de activități ce s-au desfășurat în parteneriat cu Biblioteca din Lavena și Ambasada Italiei la Chișinău. Originea acestuia vine dintr-o vizită a colaboratoarei noastre Victoria Fonari la Biblioteca din Lavena, unde s-a implicat într-o serie de activități de bibliotecă de acolo. De aici s-a ivit interesul pentru bibliotecile din R. Moldova, prin intermediul cărora ar putea fi promovată cultura și literatura italiană.

A urmat o serie de evenimente în cadrul Bibliotecii Centrale ce au început cu sărbătorirea zilei de naștere a unei tinere utilizatoare împreună cu prietenii ei, care a avut drept scop instituirea lecturii ca valoare vitală pentru dezvoltarea tinerei generații. Cu același scop au fost organizate încă două concursuri la aer liber – unul de creație, pentru copiii de vârstă școlară, iar celălalt de inteligență, destinat adolescenților. Valul de activități a continuat cu un concert de prietenie, prin care a fost accentuată partea comună a Italiei și a R. Moldova, ca țări latine, dar și care

a servit drept platformă de comunicare interculturală. În primăvara anului curent a fost organizată *Săptămâna culturii italiene în R. Moldova*, care a cuprins un concurs de creație pentru vorbitorii de limbă italiană, o donație destul de consistentă de carte în limba italiană și diverse alte activități destinate tuturor celor care cunosc și sunt pasionați de cultura și civilizația italiană.

Colaborări de ordin internațional: proiectul Sala de carte în limba engleză

AO „Moldova AID”, care s-a angajat prin programele sale să susțină sistemul educațional din R. Moldova și să promoveze incluziunea deplină și participarea tinerilor în toate aspectele vieții, și-a propus să aducă o contribuție la dezvoltarea domeniului științific, precum și abilitățile lingvistice ale tinerilor din R. Moldova, prin lansarea unei campanii de donare a cărților în limba engleză, care face parte din proiectul *Sala de carte în limba engleză*.

Prin generozitatea și susținerea diasporei din SUA și Canada, precum și a colegilor și prietenilor acestora, au fost colectate de pe continentul nord-american circa 3000 de volume din cele mai diverse domenii. Donatori și parteneri-cheie ai proiectului sunt Ambasada SUA, Ambasada Marii Britanii, Centrul American de Resurse, Asociația pentru Dezvoltare Creativă și Primăria Municipiului Chișinău.

O parte a donațiilor primite au parvenit și din contribuția locuitorilor R. Moldova – cercetători și oameni de știință sau, pur și simplu, pasionați de limba engleză care au dorit să împărtășească câte o carte sau chiar colecție. Primii care au reacționat și au venit cu o contribuție consistentă de cărți la sediul Bibliotecii Centrale a fost echipa de la *Ziarul de gardă*. În campania demarată cu avânt și succes s-a implicat cu toată energia doamna dr. Lidia Kulikovski, donând și dumneaei o semnificativă serie de cărți academice în limba engleză.

La 7 aprilie 2014, în parteneriat cu AO „Moldova AID”, la inițiativa președintei Elena Dragalin și cu susținerea activă a Primei Doamne Margareta Timofti, a avut loc inaugurarea Sălii de carte în limba engleză. La eveniment a fost prezentă și soția ambasadorului Turciei la Chișinău, care a făcut o importantă donație ce include un set inedit de volume enciclopedice.

Recent, cititorilor noștri li s-a oferit posibilitatea să împrumute la domiciliu cărțile din Sala de carte în limba engleză, care la momentul actual cuprinde peste 3000 de titluri, având astfel oportunitatea să savureze pe îndelete tramele operelor autorilor clasici englezi și americani, precum Charles Dickens, Oscar Wilde, Theodore Dreiser, precum și traduceri în engleză ale clasicii literaturii universale: Miguel de Cervantes, Dante Alighieri, Lev Tolstoi,

Feodor Dostoievski și chiar a operei lui Dimitrie Cantemir *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea*.

Prin oferirea accesului la colecții selecte în cadrul unei biblioteci publice, într-o limbă care este universal recunoscută ca limbă a științei moderne, vor crește șansele pentru cercetătorii din R. Moldova de a deveni parte a comunității internaționale. Cărțile academice disponibile reprezintă o sursă de promovare a cunoașterii, care sperăm să favorizeze participarea studenților și cercetătorilor moldoveni la conferințe și simpozioane internaționale.

După îndemnul directoarei BM, Mariana Harjevschi, care a preluat cu entuziasm și ușurință „ștafeta” implementării proiectului *Sala de carte în limba engleză*, urmează să perseverăm și să-l extindem pentru noile generații de utilizatori și chișinăuieni.

VIAȚA CAPITALEI PRIN PRISMA UNEI BIBLIOGRAFII

Gabriela BULDUMA,
șef serviciu, Departamentul „Memoria Chișinăului”

Abstract

The article presents the Bibliography of Chișinău, product of the Department "Chișinău memory" of the Municipal Library "B.P. Hasdeu". This paper provides a review of social, political, cultural, economic life of the city, reflecting facts, circumstances of past events, positive and negative changes in the activity of institutions and personalities who have contributed to promote the image of the city. Bibliography of Chișinău is like a "notch" containing notes about all the chapters of Chișinău history.

Keywords: *Chișinău, city's history, streets, libraries, newspapers, personalities, exhibitions, events, institutions, library, bibliography.*

Orașul Chișinău este un centru cultural, economic, politic, științific, administrativ în care permanent se întâmplă ceva. Evenimentele de zi cu zi sunt reflectate în diverse surse. Accesul la sursele respective este posibil prin intermediul centrelor de informații. Un astfel de centru informațional este și Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, în cadrul căreia există o subdiviziune specializată în colectarea informațiilor despre Chișinău – Departamentul „Memoria Chișinăului”. *Bibliografia Municipiului Chișinău* reprezintă rezultatul muncii cotidiene efectuate de bibliografi, un produs 100% autohton, 100% despre Chișinău. Colaboratorii departamentului muncesc zilnic la crea-